

02.03.2022

Regionalplan for massehåndtering på Jæren

Status på arbeidet

Agenda

1. Kort om regionalplan for massehåndtering på Jæren
2. Overføring til kommunene
3. Prosjekter og noen resultater
4. Utfordringer og muligheter knyttet til å utvikle en regional plan og til å gjennomføre planen

Bærekraftig bruk og håndtering av masser fra bygge- og anleggsaktivitet i regionen

Lineær økonomi

Sirkulær økonomi

Bærekraftig bruk og håndtering av masser fra bygge- og anleggsaktivitet i regionen

Massebalanse

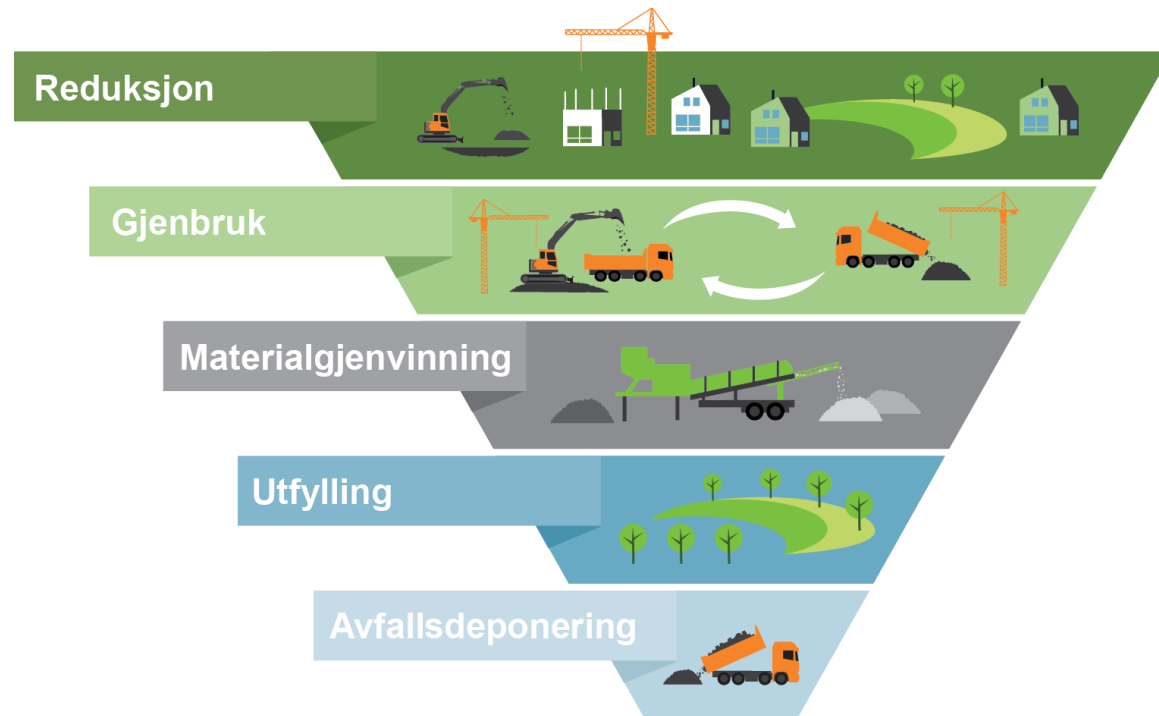
Massedisponeringsplan

Mellomlagringsområder

Mottaksanlegg

Regler for tipp og utfylling

Regler for deponering

Overføring til kommunene - retningslinjer

Tiltak i kommunalt planarbeid

Innarbeide retningslinjene i kommunale planer

Mål

Mål om massebalanse i større utbyggingsprosjekter

Reduksjon

Sette av områder for mellomlagring (kommuneplan, områdeplan og større detaljplaner)

Reduksjon og gjenbruk

Legge inn krav om massedisponeringsplan i kommuneplan, og følge opp ved regulering

Gjenbruk og gjenvinning

Gå gjennom kommunens næringsområder i kat 3 jf. regionalplan Jæren og fig 7.1 , og vurdere egnethet for mottak og sortering av masse.

Gjenbruk og gjenvinning

8 Retningslinjer for massehåndtering

Generelt

1.1 Arealplanleggingen skal bidra til bærekraftig håndtering av masser på Jæren, ved å legge til rette for en mer sirkulær forvaltning av byggeråstoffer.

1.2 For all massehåndtering skal ressurspyramidens prinsipper om å prioritere reduksjon, gjenbruk og gjenvinning følges. Deponering forbeholdes masser uten gjenbruks- eller gjenvinningspotensiale.

Massebalanse i plan

Reduksjon

2.1 Bygge- og anleggstiltak planlegges med sikte på å oppnå intern massebalanse i prosjektet

2.2 I reguleringsplaner og kommuneplaner som legger til rette for utbygging, bør det settes av tilstrekkelig areal for mellomlagring og sortering av masse innenfor planområdet.

Massedisponeringsplan for rene masser

Sortering

3.1 For alle bygg, anlegg- og samferdsel-, og infrastrukturtiltak som genererer over 1000 m³ masse (uam) skal grunnforhold og disponering av masse inngå som del av planbeskrivelsen. For prosjekter som genererer over 10 000 m³ (uam) skal det som del av reguleringsplanen foreligge en massedisponeringsplan. Massedisponeringsplanen utformes i tråd med ressurspyramidens prinsipper om å prioritere reduksjon, gjenbruk og materialgjenvinning.

3.2 Krav til massedisponeringsplan for prosjekter over 10 000 m³ legges inn som bestemmelse til kommuneplanens arealdel.

3.3 Arealer for massehåndtering og mellomlagring bør inngå i planbeskrivelse, ROS og eventuell konsekvensutredning

Mellomlagringsområder

4.1 Gjennom kommuneplanarbeidet bør kommunene beregne lagringsområder med utbygging og grunnforholdet gå fram hvordan mellomlagringsareal

4.2 Kommunene bør arbeidet med i komm Føring for bruk fast melder. Tidsavgrens rekkefølgekrav.

4.3 Mellomlagringsområde til byggingssområ tilgang til overordnet dette er hensiktsmessig grunnforhold bør fore

4.4 Matjord (A-sikt, B) som stiller andre krav enn mineraliske i bør det skje direkte, i likevel er nødvendig, for seg, i ranker.

Etablering, lok av sentrale mo

5.1 For å oppnå økt med en sunn konkur utslipp av klimagass terende mottaksanle lokaliteter. Innenfor n bør det derfor legges eller flere mottaksanle mellomlagring og evt 7.1.

Utfylling

6.1 Ved regulering bør planområdet omfatte en buffersone mot omgivelsene. Grunnforhold, hydrologiske forhold og fare for forurensning av vassdrag og grunn vann vurderes særskilt. Dokumentasjon av landskapsvirkning og stabilitet inngår i planbeskrivelsen.

Tiltalelse etter sektorlovverk erstatter ikke plankravet.

6.2 Arealer som er egnet for landskapsrestaurering prioriteres foran andre utfyllingsprosjekter. Det bør utarbeides en plan for uttøring og etterbruk, med terrenzprofiler og visualisering av landskapet etter utfylling.

Deponi

7.1 Deponering forbeholdes masser uten gjenbruks- eller gjenvinningspotensiale

7.2 Areal for deponering av masser reguleres. Planområdet bør omfatte en buffersone mot omgivelsene. Grunnforhold, hydrologiske forhold og fare for forurensning av vassdrag og grunn vann vurderes særskilt. Dokumentasjon av landskapsvirkning og stabilitet ved sluttterring inngår i planbeskrivelsen.

7.3 Dersom tap av naturverdier eller dyrka mark ikke kan unngås, bør verdiene søkes kompensert på egnede arealer nærheten. Kompenserende tiltak sikres som rekkefølgekrav i plan.

7.4 Deponi skal godkjennes av Fylkesmannen iht. avtalsforordningskapittel 9 og etter forurensningslovens § 11.

Status på arbeidet – gjennomføring handlingsprogram

Tiltak utenfor plan- og bygningslovens virkemidler

Hva	Hvorfor
Administrativ og faglig oppfølging	
Fylkesgeolog	- Utvikle og følge opp planer for nye og resirkulerte byggeråstoff. Bindeledd mellom bransje, forvaltning og FoU-miljøer.
Utarbeide mal for massedisponeringsplan inkl. mulighetskatalog for gjenbruk	- Sette minimumskrav for punkt som må avklares ved regulering av utbyggingsområder og infrastruktur. Veiledning med oversikt over juridiske virkemidler, nasjonale og regionale mål. Eksempler på god gjennomføring.
Utarbeide massekalkulator for bruk i kommuneplanarbeidet - dimensjonering av mellomlagringskapasitet.	- Forenkle og harmonisere arbeidet med etablering av mellomlagringsområder
Videreutvikle egen innkjøpsstrategi i tråd med nytt lovverk om «grønne offentlige anskaffelser»	- Utvide og modne felles marked for sekundære byggeråstoffer. Se info fra leverandørutviklingsprogrammet
Utvikling av indikatorer for oppfølging av plan, inkl materialstrømanalyse over byggeråstoffer i byregionen	- Få bedre oversikt over regionens bruk av byggeråstoffer og disponering av masser –vurdere måloppnåelse for planen. Grunnlag for å samordne byggeråstoffplaner og planer for massehåndtering over større områder.

Hva	Hvorfor
Revidere regionalplan for byggeråstoff og samkjøre denne med regionalplan for massehåndtering over et større område	- Mer helhetlig forvaltning av byggeråstoffene og økt bevissthet rundt Bergindustriens rolle i regionen. Oppdaterte ressurstill (kort sikt)
Mottaks- og logistikkssystem	
Gjennomførings-modell for mottaksanlegg for sortering, videreformidling og permanent lagring av masse	- Redusert transport, unngå monopolsituasjon
Elektronisk system for økt transparens og sporbarhet ved transport og gjenbruk av masser	- Utvikle felles system for formidling og sporing av masser mellom anlegg - Sikre data for oppfølging av plan
Rutiner for mottak og tilsyn med mellomlagringsområder	- Sikre forsvarlig bruk av mellomlagringsområdene i tråd med intensjonen, utarbeide føringer for regulering av mellomlagringsområdene
Vurdere egnede arealer for større mellomlagring og mobile/semi-mobile sorteringsanlegg	- Gi kommunene drahjelp til planlegging, fokus på næring kat 3 og nærhet til havneområder

Hva	Hvorfor
Bærekraftig håndtering av matjord	
Kartløsning for areal med påviste plantesykdommer	- Gjøre informasjonen om jord med plantesykdommer enklere og raskere tilgjengelig for tiltakshaver/entreprenører
Samle dyrkingsprosjekter i «jordbank»- sikre oversikt over egnede områder for mottak av matjord på tvers av kommunegrenser	- Ha klar gode prosjekter for vekstsesongen starter opp. Sikre at matjord legges ut der det er reelt behov. Jf innspill fra Jordvernforeninga om «jordvern-fond» finansiert av utbygger
Interkommunalt kunnskapsnettverk for landbruk- og miljøforvaltning	- Harmonisere praksis i bruk av forurensningsforskriftens kapittel 4 om bakkeplanering på tvers av kommunegrenser. - Samordne oppfølging av ulovlige tiltak. Samråd om prosjektenes agronomiske kvalitet og miljømessige konsekvenser.
Utarbeide veileder for håndtering av matjord tilpasset lokale/regionale forhold	- Hindre at matjord går tapt når utbygging på landbruksareal likevel ikke kan unngås.
Utvikle avtalemal for økonomisk sikkerhet for ferdigstilling ved bakkeplanering	

Muligheter knyttet til å utvikle en regional plan og til å gjennomføre planen

1. Regionalt perspektiv, helhetlig ressursforvaltning (bruk av mineralske ressurser, arealbruk), klima- og miljø
2. En regionalplan kan inneholde retningslinjer og kan ved behov suppleres med regional planbestemmelser
3. Likere praksis mellom kommuner i fylket, økt bevissthet på tema i kommunal planlegging
4. Anbefaling fra Tverrsektorielt prosjekt* å utarbeide regionale planer for masseforvaltning

**Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurensset | M-2074|2021*

Utfordringer knyttet til å utvikle en regional plan og til å gjennomføre planen

1. Massehåndtering er komplekst. Krever tverrfaglig kompetanse.
2. Lage en plan som er overordnet, realistisk og konkret, men nok detaljert til at den kan gjennomføres i praksis (vanskelig balanse)
3. Innarbeidelse i kommunen krever kompetanse i kommunen (som mange kommuner kanskje ikke har)
4. Ressurskrevende å veilede og følge opp alle kommunene
5. Gjennomføring av handlingsprogram (prosjekter) krever ressurser og finansiering, og kan kreve spesifikk kompetanse

A photograph of a sheep farm in a mountainous landscape. In the foreground, there is a field of tall, dry, golden-brown grass. In the middle ground, a flock of sheep, including several black ones and many white ones, are grazing on a grassy hillside. The background shows more hills and a cloudy sky. A semi-transparent, wavy-edged white shape is overlaid on the left side of the image, containing the text "Spørsmål?".

Spørsmål?